

**TRGOVINA NA MALO
U SIJEČNJU 2021.
RETAIL TRADE
JANUARY 2021**

Realni promet od trgovine na malo u siječnju 2021. pao je na godišnjoj razini, a porastao na mjesečnoj razini.

Na mjesečnoj razini porastao promet od trgovine na malo i prehrambenim i neprehrambenim proizvodima

Ukupan sezonski i kalendarski prilagođeni promet od trgovine na malo što su ga u siječnju 2021. ostvarili svi poslovni subjekti koji se bave tom djelatnošću, bez obzira na svoju pretežnu djelatnost, realno je porastao za 4,2% u usporedbi s prosincem 2020. Od toga je promet od trgovine na malo prehrambenim proizvodima porastao za 4,2%, a promet od trgovine na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima) za 5,3%.

Najblaži pad realnog prometa od trgovine na malo na godišnjoj razini od ožujka 2020.

U siječnju 2021., u usporedbi s istim mjesecom prethodne godine, kalendarski prilagođeni promet od trgovine na malo realno je pao za 0,3%.

Pritom je promet od trgovine na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima porastao za 5,6%, dok je promet od trgovine neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima) ostao na istoj razini kao u siječnju 2020.

Na godišnjoj razini četiri trgovačke struke ostvarile porast prometa

U siječnju 2021. u usporedbi s istim mjesecom prethodne godine, prema izvornim indeksima, porast prometa ostvarile su četiri trgovačke struke, koje čine 58,8% ukupnog prometa, a u ostalim trgovačkim strukama, na koje otpada 41,2% ukupnog prometa, promet je pao.

Najveći porast nominalnog prometa u odnosu na siječanj 2020. ostvarile su sljedeće trgovačke struke: Ostale nespješalizirane prodavaonice (za 10,0%) te Nespješalizirane prodavaonice pretežno živežnim namirnicama (za 6,0%).

Prodaja motornih goriva i maziva imala najveći utjecaj na pad prometa

Najveći utjecaj na pad nominalnog prometa u siječnju 2021. u usporedbi s istim mjesecom prethodne godine, prema izvornim indeksima, imale su sljedeće trgovačke struke: Motorna goriva i maziva, s padom prometa od 13,3% i s utjecajem na ukupan indeks prometa od 2,1%, te Tekstil, odjevni predmeti, obuća i kožni proizvodi, s padom prometa od 11,9% i s utjecajem na ukupan indeks prometa od 0,8%. Stoga je ukupan izvorni promet od trgovine na malo u usporedbi s istim mjesecom prethodne godine nominalno pao za 2,1%.

Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a)¹⁾ realno porastao na mjesečnoj i na godišnjoj razini

Ukupan sezonski i kalendarski prilagođeni promet što su ga ostvarili svi poslovni subjekti kojima je trgovina na malo pretežna djelatnost (razvrstani u odjeljak 47 NKD-a 2007.) u siječnju 2021. u odnosu na prosinac 2020. realno je porastao za 3,5%.

U odnosu na siječanj 2020. njihov ukupan, kalendarski prilagođeni promet realno je porastao za 0,9%.

In January 2021, the retail trade turnover in real terms decreased at the annual level and increased at the monthly level.

At the monthly level, the retail trade turnover of both food and non-food products increased

In January 2021, the total seasonally and working-day adjusted deflated retail trade turnover of all business entities engaged in this activity, irrespective of their main activity, was in real terms 4.2% higher than in December 2020. Out of that, the retail trade turnover of food products increased by 4.2%, while the retail trade turnover of non-food products (except of automotive fuels and lubricants) increased by 5.3%.

At the annual level, the retail trade turnover in real terms recorded the mildest decline since March 2020

In January 2021, compared to the same month of the previous year, the working-day adjusted retail trade turnover decreased in real terms by 0.3%.

Out of that, the retail trade turnover of food, beverages and tobacco increased by 5.6%, while the retail trade turnover of non-food products (except of automotive fuels and lubricants) remained at the same level as in January 2020.

At the annual level, four trade branches recorded an increase in turnover

In January 2021, as compared to the same month of the previous year, according to gross, unadjusted indices, an increase in turnover was recorded in four trade branches, which generated 58.8% of the total turnover, while other trade branches, which generated 41.2% of the total turnover, recorded a decrease in turnover.

The largest increase in nominal turnover compared to January 2020 was realised by the following trade branches: Other non-specialised stores (of 10.0%) and Non-specialised stores with food, beverages and tobacco predominating (of 6.0%).

The sale in Automotive fuels and lubricants had the largest effect on the decrease in turnover

The largest impact on the decrease in the nominal turnover in January 2021 compared to the same month of the previous year, according to gross, unadjusted indices, came from the following trade branches: Automotive fuels and lubricants, with a fall in turnover of 13.3% and an impact on the total trade turnover of 2.1%, and Textile, clothing, footwear and leather goods, with a fall in turnover of 11.9% and an impact on the total trade turnover of 0.8%. Accordingly, the total gross retail trade turnover decreased by 2.1% in nominal terms compared to the same month of the previous year.

The total turnover from retailers (NKD division 47)¹⁾ increased in real terms both at the monthly and at the annual level

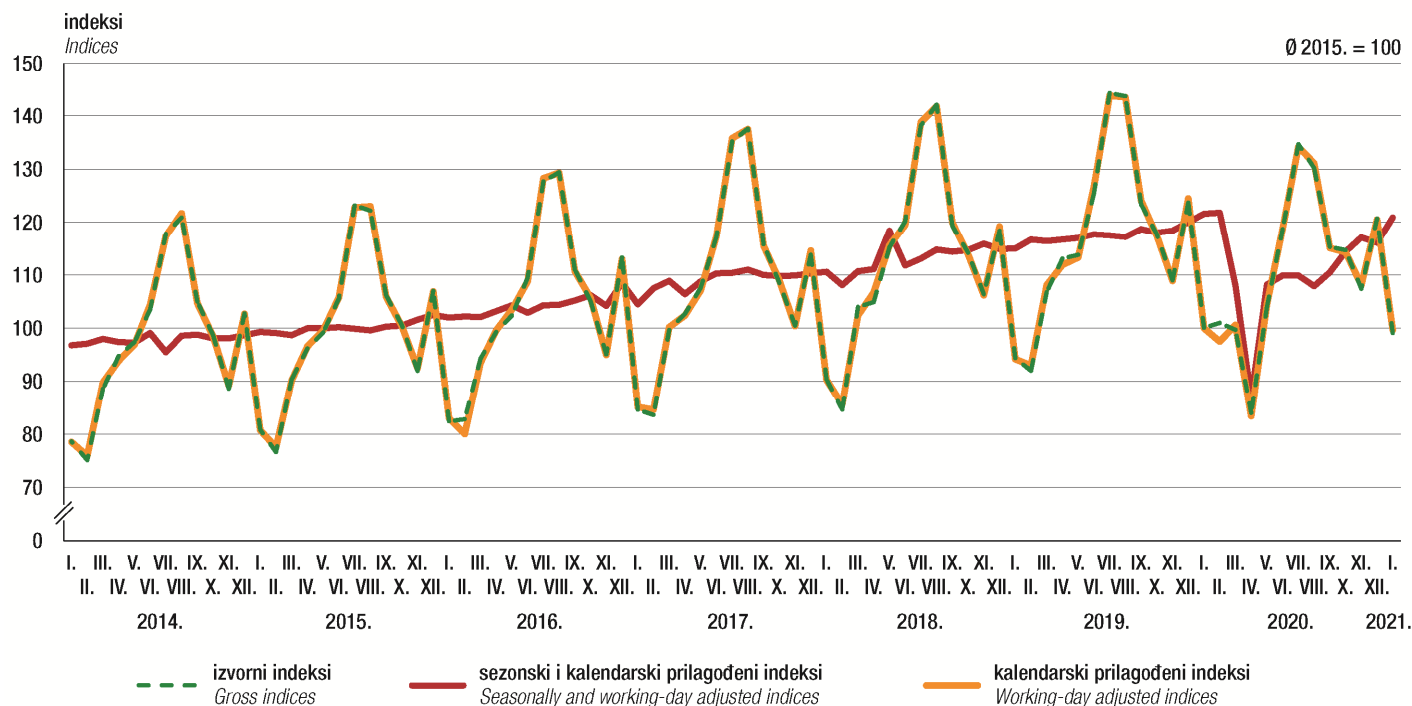
In January 2021, the total seasonally and working-day adjusted deflated turnover generated by all business entities with retail trade as their main activity (classified in division 47 of the NKD 2007.) was in real terms 3.5% higher than in December 2020.

Their total turnover, working day-adjusted, was in real terms 0.9% higher than in January 2020.

1) Vidi definicije u Metodološkim objašnjenjima.

1) See Definitions in the Notes on Methodology.

G-1. REALNI INDEKSI PROMETA OD TRGOVINE NA MALO OD 2014. DO 2021.
VOLUME RETAIL TRADE TURNOVER INDICES, 2014 – 2021

I. SEZONSKI I KALENDARSKI PRILAGOĐENI POKAZATELJI¹⁾
SEASONALLY AND WORKING-DAY ADJUSTED INDICATORS¹⁾

1. TRGOVINA NA MALO – MJESEČNE STOPE PROMJENA IZRAČUNANE IZ SEZONSKI I KALENDARSKI PRILAGOĐENIH INDEKSA
RETAIL TRADE – MONTH-ON-MONTH GROWTH RATES CALCULATED ON BASIS OF SEASONALLY AND WORKING-DAY ADJUSTED INDICES

	<u>VIII. 2020.</u> <u>VII. 2020.</u>	<u>IX. 2020.</u> <u>VIII. 2020.</u>	<u>X. 2020.</u> <u>IX. 2020.</u>	<u>XI. 2020.</u> <u>X. 2020.</u>	<u>XII. 2020.</u> <u>XI. 2020.</u>	<u>I. 2021.</u> <u>XII. 2020.</u>	
Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) ²⁾							Total turnover from retailers (NKD division 47) ²⁾
Nominalno	-1,7	1,9	4,3	2,8	-2,1	4,4	Value index
Realno	-1,8	1,6	4,5	2,9	-1,9	3,5	Volume index
Promet od trgovine na malo							Retail trade turnover
Nominalno	-1,6	2,8	3,1	1,1	0,1	5,2	Value index
Realno	-1,8	2,4	3,6	2,3	-0,8	4,2	Volume index

1) Vidi Metodološka objašnjenja, Presentacija indeksa.

2) Vidi definicije u Metodološkim objašnjenjima.

1) See Notes on Methodology, Presentation of indices.

2) See Definitions in the Notes on Methodology.

2. TRGOVINA NA MALO – GODIŠNJE STOPE PROMJENA IZRAČUNANE IZ KALENDARSKI PRILAGOĐENIH INDEKSA
RETAIL TRADE – YEAR-ON-YEAR GROWTH RATES CALCULATED ON BASIS OF WORKING-DAY ADJUSTED INDICES

%

	VIII. 2020. VIII. 2019.	IX. 2020. IX. 2019.	X. 2020. X. 2019.	XI. 2020. XI. 2019.	XII. 2020. XII. 2019.	I. 2021. I. 2020.	
Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) ¹⁾							Total turnover from retailers (NKD division 47) ¹⁾
Nominalno	-7,3	-6,7	-1,0	0,3	-3,4	-0,1	Value index
Realno	-6,5	-6,0	-0,3	1,5	-1,7	0,9	Volume index
Promet od trgovine na malo							Retail trade turnover
Nominalno	-9,4	-7,9	-3,4	-1,9	-4,8	-1,4	Value index
Realno	-8,6	-7,3	-2,6	-0,7	-3,2	-0,3	Volume index

1) Vidi definicije u Metodološkim objašnjenjima.

1) See Definitions in the Notes on Methodology.

3. SEZONSKI I KALENDARSKI PRILAGOĐENI INDEKSI PROMETA PREMA PRETEŽNOJ DJELATNOSTI POSLOVNIH SUBJEKATA
PREMA NKD-u 2007.

SEASONALLY AND WORKING-DAY ADJUSTED TURNOVER INDICES, BY MAIN ACTIVITY OF BUSINESS ENTITIES, ACCORDING TO NKD 2007.

	Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) ¹⁾ Total turnover from retailers (NKD division 47) ¹⁾						Promet od trgovine na malo Retail trade turnover					
	nominalno Value indices			realno Volume indices			nominalno Value indices			realno Volume indices		
	XI. 2020. X. 2020.	XII. 2020. XI. 2020.	I. 2021. XII. 2020.	XI. 2020. X. 2020.	XII. 2020. XI. 2020.	I. 2021. XII. 2020.	XI. 2020. X. 2020.	XII. 2020. XI. 2020.	I. 2021. XII. 2020.	XI. 2020. X. 2020.	XII. 2020. XI. 2020.	I. 2021. XII. 2020.
Ukupno Total	-	-	-	-	-	-	101,1	100,1	105,2	102,3	99,2	104,2
47 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles	102,8	97,9	104,4	102,9	98,1	103,5	101,4	99,4	104,8	101,0	99,4	103,5
47.11 + 47.2 Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima Retail trade of food, beverages and tobacco	102,7	99,7	103,5	102,5	101,2	104,0	101,3	100,9	103,4	101,3	101,1	104,2
47.19 + 47.4 + 47.5 + 47.6 + 47.7 + 47.8 + 47.9 Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima) Retail trade of non-food products (except of automotive fuels and lubricants)	101,4	94,9	106,7	102,1	95,4	105,2	100,5	96,2	106,7	100,9	96,6	105,3
47 - 47.3 Trgovina na malo, osim specijalizirane trgovine motornim gorivima i mazivima Retail trade, except of automotive fuels and lubricants in specialised stores	101,6	97,7	104,6	102,4	98,3	104,0	101,0	98,9	104,8	100,8	99,6	103,9
Ostale djelatnosti (izvan odjeljka 47) Other activities (excluding division 47)	-	-	-	-	-	-	100,3	100,5	109,5	101,0	100,6	108,2

1) Vidi definicije u Metodološkim objašnjenjima.

1) See Definitions in the Notes on Methodology.

4. KALENDARSKI PRILAGOĐENI INDEKSI PROMETA PREMA PRETEŽNOJ DJELATNOSTI POSLOVNIH SUBJEKATA PREMA NKD-u 2007.
WORKING-DAY ADJUSTED TURNOVER INDICES, BY MAIN ACTIVITY OF BUSINESS ENTITIES, ACCORDING TO NKD 2007.

	Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) ¹⁾ <i>Total turnover from retailers (NKD division 47)¹⁾</i>						Promet od trgovine na malo <i>Retail trade turnover</i>					
	nominalno <i>Value indices</i>			realno <i>Volume indices</i>			nominalno <i>Value indices</i>			realno <i>Volume indices</i>		
	<u>XI. 2020.</u> XI. 2019.	<u>XII. 2020.</u> XII. 2019.	<u>I. 2021.</u> I. 2020.	<u>XI. 2020.</u> XI. 2019.	<u>XII. 2020.</u> XII. 2019.	<u>I. 2021.</u> I. 2020.	<u>XI. 2020.</u> XI. 2019.	<u>XII. 2020.</u> XII. 2019.	<u>I. 2021.</u> I. 2020.	<u>XI. 2020.</u> XI. 2019.	<u>XII. 2020.</u> XII. 2019.	<u>I. 2021.</u> I. 2020.
Ukupno <i>Total</i>	-	-	-	-	-	-	98,1	95,2	98,6	99,3	96,8	99,7
47 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima <i>Retail trade, except of motor vehicles and motorcycles</i>	100,3	96,6	99,9	101,5	98,3	100,9	100,4	97,8	101,1	101,7	99,4	102,3
47.11 + 47.2 Trgovina na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima <i>Retail trade of food, beverages and tobacco</i>	104,2	103,3	104,2	102,4	103,1	104,5	103,3	104,9	105,4	101,5	104,7	105,6
47.19 + 47.4 + 47.5 + 47.6 + 47.7 + 47.8 + 47.9 Trgovina na malo neprehrambenim proizvodima (osim trgovine motornim gorivima i mazivima) <i>Retail trade of non-food products (except of automotive fuels and lubricants)</i>	100,9	93,3	99,5	102,7	95,1	100,1	100,1	92,8	99,4	101,9	94,5	100,0
47 - 47.3 Trgovina na malo, osim specijalizirane trgovine motornim gorivima i mazivima <i>Retail trade, except of automotive fuels and lubricants in specialised stores</i>	102,4	98,3	101,9	102,4	99,2	102,1	101,7	98,9	102,6	101,7	99,8	103,0
Ostale djelatnosti (izvan odjeljka 47) <i>Other activities (excluding division 47)</i>	-	-	-	-	-	-	88,8	86,0	90,4	89,8	87,5	91,3

1) Vidi definicije u Metodološkim objašnjenjima.

1) See Definitions in the Notes on Methodology.

II. IZVORNI, NEPRILAGOĐENI POKAZATELJI
GROSS, NON-ADJUSTED INDICATORS

1. NOMINALNI I REALNI INDEKSI PROMETA U TRGOVINI NA MALO
VALUE AND VOLUME INDICES OF RETAIL TRADE TURNOVER

	<u>I. 2021.</u> XII. 2020.	<u>I. 2021.</u> I. 2020.	<u>I. 2021.</u> Ø 2015.	
Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) ¹⁾				<i>Total turnover from retailers (NKD division 47)¹⁾</i>
Nominalno	79,6	98,7	98,1	<i>Value index</i>
Realno	79,6	99,8	96,7	<i>Volume index</i>
Promet od trgovine na malo				<i>Retail trade turnover</i>
Nominalno	82,2	97,9	100,4	<i>Value index</i>
Realno	82,1	98,9	99,1	<i>Volume index</i>

1) Vidi definicije u Metodološkim objašnjenjima.

1) See Definitions in the Notes on Methodology.

2. NOMINALNI INDEKSI PROMETA OD TRGOVINE NA MALO PO TRGOVAČKIM STRUKAMA
VALUE INDICES OF RETAIL TRADE TURNOVER, BY BRANCHES

	Udio u ukupnom prometu, % I. 2021. <i>Share in total turnover, %</i>	Utjecaj na ukupan indeks, % ¹⁾ I. 2021. / I. 2020. <i>Effect on total index, %¹⁾</i>	I. 2021. / XII. 2020.	I. 2021. / I. 2020.	
Ukupno	100,0	-	82,2	97,9	<i>Total</i>
Ukupno, osim motornih vozila i motocikala, njihovih dijelova i pribora te motornih goriva i maziva	81,6	-	79,4	100,9	<i>Total, except of motor vehicles, parts and accessories for motor vehicles, motorcycles and related parts and accessories, and automotive fuels and lubricants</i>
01 + 03 + 04 Motorna vozila, dijelovi i pribor za motorna vozila, motocikli i dijelovi	2,8	-0,5	97,6	81,1	<i>Motor vehicles, parts and accessories for motor vehicles, motorcycles and related parts and accessories</i>
30 Motorna goriva i maziva	15,6	-2,1	96,9	86,7	<i>Automotive fuels and lubricants</i>
11 Nespecijalizirane prodavaonice pretežno živežnim namenicama	38,4	2,3	80,6	106,0	<i>Non-specialised stores with food, beverages and tobacco predominating</i>
19 Ostale nespecijalizirane prodavaonice	6,3	0,6	68,9	110,0	<i>Other non-specialised stores</i>
21 + 22 + 23 + 24 + 25 + 26 + 29 Specijalizirane prodavaonice živežnim namenicama	5,3	-0,6	78,9	89,4	<i>Specialised stores with food, beverages and tobacco</i>
73 + 74 + 75 Ljekame, medicinski i ortopedski proizvodi, kozmetički i toaletni proizvodi	9,0	-0,6	80,8	92,9	<i>Dispensing chemists, medical and orthopaedic goods, cosmetic and toilet articles</i>
51 + 71 + 72 Tekstil, odjevni predmeti, obuća i kožni proizvodi	6,9	-0,8	87,6	88,1	<i>Textile, clothing, footwear and leather goods</i>
43 + 52 + 54 + 59 + 63 Audio i videooprema, željezna roba, boje i staklo, električni aparati za kućanstvo, namještaj i drugi proizvodi za kućanstvo	8,7	0,3	81,0	103,8	<i>Audio and video equipment, hardware, paints and glass, electrical household appliances, furniture and other household articles</i>
41 + 42 + 53 + 61 + 62 + 64 + 65 + 76 + 77 + 78 Računalna oprema, knjige i novine, igre i igračke, cvijeće i sadnice, satovi i nakit i ostala trgovina na malo u specijaliziranim prodavaonicama	5,4	0,1	72,0	102,6	<i>Computer equipment, books and newspapers, games and toys, flowers and seeds, watches and jewellery and other retail sale in specialised stores</i>
91 Trgovina na malo internetom ili poštom	0,9	0,0	73,7	95,6	<i>Retail sale via Internet or via mail order</i>
79 – 89 + 99 Ostala trgovina na malo izvan prodavaonica	0,7	0,0	95,0	94,1	<i>Other non-store retail sale</i>

1) Utjecaj na ukupan indeks pokazuje umnožak udjela trgovačke struke u ukupnom prometu i stope rasta ili pada prometa u mjesecu tekuće godine u odnosu na isti mjesec prethodne godine podijeljen sa 100.

1) *Impact on the total index is a product of the multiplication of a trade branch's share in the total turnover and the rate of growth or fall in turnover in a month of the current year in relation to the same month of the previous year divided by 100.*

III. STANDARDNA POGREŠKA I KOEFICIJENT VARIJACIJE ZA VERIŽNI INDEKS PROMETA
STANDARD ERROR AND COEFFICIENT OF VARIANCE FOR TURNOVER CHAIN INDEX

1. STANDARDNA POGREŠKA I KOEFICIJENT VARIJACIJE ZA VERIŽNI INDEKS PROMETA U SIJEČNJU 2021.
STANDARD ERROR AND COEFFICIENT OF VARIANCE FOR TURNOVER CHAIN INDEX, JANUARY 2021

	Procjena verižnog indeksa <i>Estimation of chain index</i>	Koeficijent varijacije, % <i>Coefficient of variance, %</i>	Standardna pogreška <i>Standard error</i>	Donja granica 95-postotnog intervala pouzdanosti <i>Lower 95% confidence interval limit</i>	Gornja granica 95-postotnog intervala pouzdanosti <i>Upper 95% confidence interval limit</i>
Ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) ¹⁾ <i>Total turnover from retailers (NKD division 47)¹⁾</i>	79,6	0,10	0,08	79,4	79,8
Promet od trgovine na malo <i>Retail trade turnover</i>	82,2	0,11	0,09	82,0	82,4

1) Vidi definicije u Metodološkim objašnjenjima.

1) *See Definitions in the Notes on Methodology.*

METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Napomena

Vremenske serije prometa od trgovine na malo od 2005. i vremenske serije ukupnog prometa trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a) od 2000. možete preuzeti u Excel-formatu na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku na poveznici **Baze podataka** pod naslovima **STS baza podataka** i **PC AXIS baze podataka** te na poveznici **Statistika u nizu** pod naslovom **Gospodarstvo – osnovni pokazatelji**.

Precizni datumi objavljivanja navedeni su u Kalendaru objavljivanja statističkih podataka 2021., koji se nalazi na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr.

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci su rezultat redovitog istraživanja Mjesečni izvještaj trgovina na malo (obrazac TRG-1) te administrativnih izvora podataka (datoteka fiskalizacije Porezne uprave).

Podaci se prikupljaju s pomoću mrežne aplikacije (tzv. CAWI). Izvještajne jedinice neposredno ispunjavaju podatke na e-obrascu TRG-1, koji se nalazi na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr. Razdoblje prikupljanja podataka svakog mjeseca u pravilu se kreće od 1. do 20. u mjesecu za podatke iz prethodnoga izvještajnog mjeseca.

Metodologija za istraživanje temelji se na Uredbama Vijeća (EZ) br. 1165/98 o kratkoročnim statistikama (Dodatak C), 1158/05 i 1503/06, Uredbi (EU) br. 2019/2152 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o europskim poslovnim statistikama i stavljanju izvan snage deset pravnih akata u području poslovnih statistika i Uredbi Komisije (EU) br. 2020/1197.

Istraživanje se provodi na temelju Zakona o službenoj statistici (NN, br. 25/20.).

Obuhvat i usporedivost

Jedinice promatranja jesu poslovni subjekti (pravne osobe i obrtnici) koji su prema pretežnoj djelatnosti registrirani u trgovini na malo (odjeljak 47 NKD-a 2007.). Obuhvaćeni su i izabrani poslovni subjekti iz ostalih djelatnosti ako obavljaju trgovinu na malo.

Istraživanje se provodi metodom uzorka. Okvir za izbor uzorka jesu poslovni subjekti ili njihovi dijelovi registrirani u Statističkome poslovnom registru Državnog zavoda za statistiku. U 2021. okvir za izbor uzorka proširen je s pomoću administrativnog izvora podataka (datoteka fiskalizacije Porezne uprave).

Uzorak je podijeljen na stratum prema pretežnoj djelatnosti i veličini poslovnog subjekta. Poslovni subjekti razvrstani su prema pretežnoj djelatnosti na temelju NKD-a 2007. (NN, br. 58/07. i 123/08.). Prema veličini razvrstani su na razrede od 1 do 7.

Kriterij za određivanje veličine poslovnog subjekta jest broj zaposlenih. Poslovni subjekti veličine 1 jesu oni s 0 – 4 zaposlenih, veličine 2 s 5 – 9 zaposlenih, veličine 3 s 10 – 19 zaposlenih, veličine 4 s 20 – 49 zaposlenih, veličine 5 s 50 – 99 zaposlenih, veličine 6 sa 100 – 249 zaposlenih i veličine 7 s 250 i više zaposlenih. Za poslovne subjekte kojima je pretežna djelatnost izvan trgovine upotrebljava se broj zaposlenih u trgovinskim djelatnostima.

Uzorkom su obuhvaćeni svi poslovni subjekti s 10 i više zaposlenih te slučajnim uzorkom izabrani poslovni subjekti koji imaju manje od 10 zaposlenih.

Metoda sezonske i kalendarske prilagodbe

Od 2016. u procesu sezonske prilagodbe koristi se programski paket JDemetra+ te metoda X13-ARIMA. Tim se procesom statističkim modelima i procedurama identificiraju te procjenjuju sezonski i kalendarski učinci u vremenskim serijama.

NOTES ON METHODOLOGY

Notice

*Time series on retail trade turnover, starting with 2005, and time series on total turnover from retailers (NKD division 47), starting with 2000, are available in Excel tables on the website of the Croatian Bureau of Statistics within the **Databases** under the titles **STS Databases** and **PC-Axis Databases**, and within **Statistics in Line** under the title **Economy – Basic Indicators**.*

Precise dissemination dates are listed in the Calendar of Statistical Data Issues for 2021, which is available on the web site of the Croatian Bureau of Statistics www.dzs.hr.

Sources and methods of data collection

The data are based on the Monthly Report on Retail Trade (TRG-1 form) and administrative data sources (Tax Administration fiscalisation file).

The data are collected via a web-based application (the so-called CAWI). The reporting units enter data directly into the TRG-1 form, which is available on the website of the Croatian Bureau of Statistics at www.dzs.hr. The period for data collection ranges each month, as a rule, between the 1st and the 20th day in a month for the previous reference month data.

The methodology for this survey is based on Council Regulations (EC) Nos 1165/98 (Annex C), 1158/05 and 1503/06 concerning short-term statistics, Regulation (EU) No. 2019/2152 of the European Parliament and of the Council of 27 November 2019 on European business statistics, repealing 10 legal acts in the field of business statistics and the Commission Regulation (EU) No. 2020/1197.

This survey is conducted on the basis of the Official Statistics Act (NN, No. 25/20).

Coverage and comparability

The observation units are business entities (legal entities and tradesmen) registered in retail trade as their main activity (division 47 of the NKD 2007.) as well as selected business entities registered in other activities if performing retail trade activities.

The survey is carried out by using the sampling method. The sample frame consists of business entities and parts thereof registered in the Register of Business Entities of the Croatian Bureau of Statistics. In 2021, the sample selection frame was expanded using an administrative data source (Tax Administration fiscalisation file).

The sample is divided into strata according to the main activity and the size of a business entity. Business entities are divided by their main activity on the basis of the NKD 2007. (NN, Nos 58/07 and 123/08). By size, they are divided into classes from 1 to 7.

The criterion for determining the size of a business entity is the number of persons in employment. Business entities of size 1 are those employing 0 – 4 persons, of size 2 those employing 5 – 9 persons, of size 3 those employing 10 – 19 persons, of size 4 those employing 20 – 49 persons, of size 5 those employing 50 – 99 persons, of size 6 those employing 100 – 249 persons and of size 7 those employing 250 and more persons. For business entities engaged primarily in non-trade activities, the number of persons in employment in trade activities is taken into account.

The sample covers all business entities employing 10 and more persons as well as business entities employing less than 10 persons selected by using the random sample method.

Seasonal and working-day adjustment method

Since 2016, in the process of seasonal adjustment the software package JDemetra+ and X13 ARIMA method has been used. This process identifies and assesses seasonal and working-day effects in time series by using statistical models and procedures.

Postoji nekoliko uzroka revizije prethodno objavljenih sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa. Najčešći uzrok jest promjena u procijenjenim parametrima postojećih statističkih modela pri novim procjenama zbog novih opažanja. Ostali uzroci jesu promjene u izvornim podacima ili u primijenjenim statističkim modelima.

Kalendarski učinci imaju znatan utjecaj na kretanje vremenskih serija, a najčešći su učinak pomičnih blagdana, učinak prijestupne godine i učinak radnih dana.

Napomena o terminologiji primijenjenoj u ovom Priopćenju

Pojam "kalendarsko prilagođavanje" na hrvatskom jeziku nije usklađen s prijevodom pojma *working-day adjustment* iz engleskoga, koji znači "prilagodba za broj radnih dana", kako bi se izbjeglo da hrvatski korisnici pogrešno protumače taj termin.

Pojam "prilagodba za broj radnih dana" u kratkoročnim poslovnim statistikama podrazumijeva kalendarsku prilagodbu, ali zbog specifičnih Eurostatovih terminoloških zahtjeva u kratkoročnim poslovnim statistikama upotrebljava se spomenuti termin.

Sezonski i kalendarski prilagođeni indeksi

Sezonski i kalendarski prilagođeni indeksi podrazumijevaju da su izvorni indeksi prilagođeni za sezonske i kalendarske učinke. Tako prilagođeni indeksi i pripadajuće stope promjene u dva uzastopna opažanja koriste se za usporedbu podataka s podacima iz prethodnog mjeseca.

U skladu s tim, u ovom Priopćenju u mjesečnoj usporedbi (I. dio Priopćenja, tablice 1. i 3.) prikazane su i tumače se mjesečne stope promjena prometa izračunane iz sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa (usporedba indeksa izvještajnog mjeseca s indeksima prethodnoga izvještajnog mjeseca).

Kalendarski prilagođeni indeksi

Kalendarski prilagođeni indeksi podrazumijevaju da su izvorni indeksi prilagođeni samo za kalendarske učinke. Tako prilagođeni indeksi i pripadajuće međugodišnje stope promjene koriste se za usporedbu podataka s podacima iz istog mjeseca prethodne godine.

Prema tome, u ovom su Priopćenju u godišnjoj usporedbi (I. dio Priopćenja, tablice 2. i 4.) prikazane i tumače se godišnje stope promjena prometa izračunane iz kalendarski prilagođenih indeksa (usporedba indeksa izvještajnog mjeseca s indeksima istoga izvještajnog mjeseca prethodne godine).

Izvorni indeksi

Radi održavanja dosljednosti i kontinuiteta s prethodno objavljenim podacima indeksi se i dalje iskazuju u obliku izvornih, neprilagođenih indeksa na isti način kao i prije (II. dio Priopćenja, tablice 1. i 2.).

Dio podataka iz ovog istraživanja (to su podaci koji se odnose na ukupan promet poslovnih subjekata kojima je trgovina na malo pretežna djelatnost, tj. razvrstani su u odjeljak 47 NKD-a 2007.) redovito se mjesečno dostavlja Eurostatu (u obliku nominalnih i realnih izvornih, sezonski i kalendarski prilagođenih indeksa na bazi 2015.) i nalazi se na Eurostatovim mrežnim stranicama <http://ec.europa.eu/eurostat> s pokazateljima država članica Europske unije s kojima su usporedivi.

Definicije

Promet je vrijednost svih prodanih roba i obavljenih usluga na tržištu tijekom mjeseca bez obzira na to jesu li naplaćene. U promet je uključen porez na dodanu vrijednost.

Promet u trgovini na malo prati se na dva načina, i to:

- **ukupan promet trgovaca na malo (odjeljak 47 NKD-a)** jest promet što ga ostvaruju svi poslovni subjekti kojima je trgovina na malo pretežna djelatnost (razvrstani u odjeljak 47 NKD-a 2007.)

The revision of the previously published seasonally and working-day adjusted indices is due to several causes. The most common cause is the change in estimated parameters of existing statistical models while conducting new estimates, which occurs due to new observations. Other causes are changes in source data or in applied statistical models.

Calendar effects have a significant impact on time series movement, the most common of which are the effect of moving holidays, the effect of the leap year and the effect of working days.

Notice concerning the terminology used in this First Release

In Croatian language, the term "kalendarsko prilagođavanje" (calendar adjustment) is not the literal translation of the term "working-day adjustment" in English, which means "adjustment for the number of working days". It is used in order to prevent misunderstandings by national users.

The term "working-day adjustment" in short-term business statistics actually refers to calendar adjustment, but due to specific Eurostat's requirements for short-term statistics, the term "working-day adjustment" is used instead.

Seasonally and working-day adjusted indices

The seasonally and working-day adjusted indices imply that the gross indices are adjusted for seasonal and working-day effects. Indices adjusted in that way and associated rates of change in two consecutive observations are used to compare data with data from the previous month.

In line with the above mentioned, this First Release presents and interprets month-on-month growth rates of turnover calculated on the basis of seasonally and working-day adjusted indices (the comparison between the indices of the current reporting month with the indices of the previous reporting month) in the monthly comparison (First Release, part I., tables 1. and 3.).

Working-day adjusted indices

Working-day adjusted indices imply that the gross indices are adjusted only for calendar effects. Indices adjusted in that way and associated inter-annual rates of change are used to compare data with data from the same month of the previous year.

In line with the above mentioned, in this First Release, year-on-year growth rates of the volume of turnover calculated on the basis of working-day adjusted indices are presented and interpreted (comparison between indices of the reporting month with the indices of the same reporting month of the previous year) in the annual comparison (First Release, part I., tables 2. and 4.).

Gross indices

In order to sustain the consistency and continuity with the previously released data, indices continue to be presented as gross, unadjusted indices in the same way as before (First Release, part II., tables 1. and 2.).

A part of the data from this survey (those that refer to the total turnover of business entities with the main activity registered in division 47 of the NKD 2007.) are regularly sent to Eurostat every month (in the form of value and volume gross, seasonally and working-day adjusted indices on the basis of 2015). They are available on Eurostat's web site: <http://ec.europa.eu/eurostat> together with the indicators of other EU Member States they are comparable with.

Definitions

Turnover is the total value of all goods sold and services provided on the market in a month, irrespective of whether paid up or not. It also includes the value added tax.

The retail trade turnover is presented in relation to:

- **the total turnover from retailers (NKD division 47)** is a turnover generated by all business entities with retail trade as their main activity (classified in division 47 of the NKD 2007.).

- **promet od trgovine na malo** jest promet što ga ostvaruju svi poslovni subjekti koji tu djelatnost obavljaju bez obzira na pretežnu djelatnost u kojoj su registrirani.

Rezultati se objavljuju u obliku nominalnih i realnih indeksa.

Nominalni indeksi prikazuju kretanje prometa u tekućim cijenama.

Realni indeksi dobiveni su deflacioniranjem nominalnih indeksa indeksom maloprodajnih cijena dobara (bez električne energije i distribucije vode) prema indeksu potrošačkih cijena.

Trgovačke struke

Trgovačke struke predstavljaju stvarni pretežni asortiman prodaje u trgovini na malo koji se također određuje na osnovi NKD-a 2007.

Kratice

CAWI	razmjena podataka internetom uz računalnu podršku
EZ	Europska zajednica
Eurostat	Statistički ured Europske unije
NKD 2007.	Nacionalna klasifikacija djelatnosti, verzija 2007.
NN	Narodne novine

Znakovi

-	nema pojave
0,0	podatak je manji od 0,05 upotrijebljene mjerne jedinice

U ovom Priopćenju objavljuju se podaci istraživanja koje je provedeno uz financijsku pomoć Europske unije. Za njegov sadržaj odgovoran je isključivo Državni zavod za statistiku te ni u kojem slučaju ne izražava stav Europske unije.

- **the retail trade turnover** is a turnover generated by all business entities engaged in this activity, irrespective of their registered main activity.

The results are shown in the form of nominal (value indices) and real indices (volume indices).

Value indices show the turnover movements in current prices.

Volume indices are calculated by deflating the value indices by the retail trade price indices of goods (without electricity and water distribution) according to the consumer price indices.

Retail trade branches

Retail trade branches represent the actual predominant assortment of sales in the retail trade, which is also determined according to the NKD 2007.

Abbreviations

CAWI	computer-assisted web interchange
EC	European Community
EU	European Union
Eurostat	Statistical Office of the European Communities
NKD 2007.	National Classification of Activities, 2007 version
NN	Narodne novine, official gazette of the Republic of Croatia

Symbols

-	no occurrence
0,0	value not zero but less than 0.05 of the unit of measure used

The survey whose data are published in this First Release has been conducted with the financial assistance of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of the Croatian Bureau of Statistics and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.
Published by the Croatian Bureau of Statistics, Zagreb, Ilica 3, P. O. B. 80
Telefon/ Phone: +385 (0) 1 4806-111, telefaks/ Fax: +385 (0) 1 4817-666
Novinarski upiti/ Press corner: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:
Persons responsible:

Milenka Primorac Čačić, načelnica Sektora poslovnih statistika
Milenka Primorac Čačić, Director of Business Statistics Directorate

Lidija Brković, glavna ravnateljica
Lidija Brković, Director General

Priredile: Josipa Kalčić Ivanić, Ljiljanka Boras i Sanja Godec
Prepared by: Josipa Kalčić Ivanić, Ljiljanka Boras and Sanja Godec

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.
USERS ARE KINDLY REQUESTED TO STATE THE SOURCE.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka
Customer Relations and Data Protection Department

Informacije i korisnički zahtjevi
Information and user requests

Pretplata publikacija
Subscription

Telefon/ Phone: +385 (0) 1 4806-138, 4806-154
Elektronička pošta/ E-mail: stat.info@dzs.hr
Telefaks/ Fax: +385 (0) 1 4806-148

Telefon/ Phone: +385 (0) 1 4806-115
Elektronička pošta/ E-mail: prodaja@dzs.hr
Telefaks/ Fax: +385 (0) 1 4806-148